

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 12. decembrī*

Apelācija – Eiropas Savienības preču zīme – Regula (EK) Nr. 207/2009 – 15. un 66. pants – Eiropas Savienības kolektīvas preču zīmes faktiskā izmantošana – Preču zīme, kas saistīta ar iepakojuma atkritumu savākšanas un reģenerācijas sistēmu – Izvietošana uz to preču iepakojuma, attiecībā uz kurām preču zīme ir reģistrēta

Lietā C-143/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 20. februārī iesniedza

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, Ķelne (Vācija), ko pārstāv *P. Goldenbaum, Rechtsanwältin*,

prasītāja,

otrs lietas dalībnieks –

Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO), ko pārstāv *D. Hanf*, pārstāvis,

atbildētājs pirmajā instancē,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents) un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāts: Dž. Pitručella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – “DGP”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 12. septembra spriedumu *Der Grüne Punkt/EUIPO – Halston Properties* (Apļa ar divām bultām attēls) (T-253/17, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2018:909), ar kuru šī tiesa noraidīja tās prasību atcelt Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (EUIPO) Apelācijas piektās padomes 2017. gada 20. februāra lēmumu lietā R 1357/2015-5 attiecībā uz atcelšanas procesu starp *Halston Properties* un *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland* (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Padomes Regula (EK) Nr. 207/2009 (2009. gada 26. februāris) par [Eiropas Savienības] preču zīmi (OV 2009, L 78, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/2424 (2015. gada 16. decembris) (OV 2015, L 341, 21. lpp.), kura stājusies spēkā 2016. gada 23. martā. Pēc tam tā tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2017, L 154, 1. lpp.), kas stājas spēkā 2017. gada 1. oktobrī. Tomēr, ņemot vērā dienu, kad radās tiesvedības fakti, šī apelācijas sūdzība ir izskatāma atbilstoši Regulai Nr. 207/2009 tās sākotnējā redakcijā.

- 3 Šīs regulas 9. panta 1. punktā bija noteikts:

“[Eiropas Savienības] preču zīme piešķir tās īpašniekam uz to ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības aizliegt visām trešajām personām bez viņa piekrišanas darījumos izmantot:

[..]

- b) jebkādu apzīmējumu, kurš tā identiskuma vai līdzības [Eiropas Savienības] preču zīmei dēļ un [Eiropas Savienības] preču zīmes aptvertu preču vai pakalpojumu un zīmes identiskuma vai līdzības dēļ varētu maldināt sabiedrību [radīt sabiedrībai sajaukšanas iespēju] [..]

[..].”

- 4 Minētās regulas 15. panta 1. punktā bija paredzēts:

“Ja piecos gados pēc [Eiropas Savienības] preču zīmes reģistrācijas tās īpašnieks nav sācis šo preču zīmi [Savienībā] patiesi [faktiski] izmantot saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz ko tā ir reģistrēta, vai ja tās izmantošana ir pārtraukta uz nepārtrauktu piecu gadu laikposmu, uz [Eiropas Savienības] preču zīmi attiecina šajā regulā paredzētās sankcijas, ja vien šai neizmantošanai nav pamatotu iemeslu.

[..]”

- 5 Atbilstoši tās pašas regulas 51. pantam:

“1. [Eiropas Savienības] preču zīmes īpašnieka tiesības paziņo par atceltām, ja Birojā iesniegts attiecīgs iesniegums vai pamatojoties uz pretpasību lietas izskatīšanas procesu attiecībā uz pārkāpumu:

- a) ja nepārtrauktā piecu gadu ilgā laikā preču zīme nav patiesi [faktiski] izmantota [Savienībā] saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, uz ko tā ir reģistrēta, un nav pamatotu iemeslu tās neizmantošanai [..];

[..]

2. Ja tiesību atcelšana ir pamatota tikai attiecībā uz dažām precēm vai pakalpojumiem, uz ko [Eiropas Savienības] preču zīme ir reģistrēta, īpašnieka tiesības paziņo par atceltām tikai attiecībā uz šīm precēm vai pakalpojumiem.”

6 Regulas Nr. 207/2009 66. pantā bija paredzēts:

“1. [Eiropas Savienības] kolektīvā preču zīme ir [Eiropas Savienības] preču zīme, kuru tā raksturo, kad iesniedz pieteikumu par to, un kas spēj nošķirt tās apvienības locekļu, kas ir šīs preču zīmes īpašnieki, preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem. Uz [Eiropas Savienības] kolektīvām preču zīmēm var pieteikties izgatavotāju, ražotāju, pakalpojumu sniedzēju, tirgotāju vai patērētāju apvienības, kurām atbilstoši tiesību aktiem, kas tās reglamentē, savā vārdā ir visu veidu tiesības un pienākumi, spēja slēgt līgumus vai veikt citas juridiskas darbības un iesniegt prasību tiesā, un būt par šādas prasības subjektu, kā arī juridiskas personas, uz ko attiecas publiskās tiesības.

[..]

3. Šīs regulas noteikumus piemēro [Eiropas Savienības] kopīgām [kolektīvām] preču zīmēm, ja vien 67. līdz 74. pants nenosaka citādi.”

7 Saskaņā ar šīs regulas 67. pantu:

“1. Pieteikuma par [Eiropas Savienības] kolektīvo preču zīmi iesniedzējam noteiktā termiņā jāiesniedz noteikumi, kas reglamentē tās izmantošanu.

2. Noteikumos, kas reglamentē tās izmantošanu, norāda personas, kam atļauts preču zīmi izmantot, nosacījumus, lai būtu apvienības loceklis, un, ja tādi ir, preču zīmes izmantošanas nosacījumus, ieskaitot sankcijas. [..]”

8 Regulas Nr. 207/2009 9., 15., 51., 66. un 67. panta saturs būtībā ir pārņemts Regulas 2017/1001 9., 18., 58., 74. un 75. pantā.

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

9 1996. gada 12. jūnijā *DGP* iesniedza pieteikumu reģistrēt kā Eiropas Savienības kolektīvo preču zīmi šādu grafisku apzīmējumu:

10 Šī reģistrācija tika pieteikta attiecībā uz precēm, kas ietilpst 1.–34. klasē atbilstoši pārskatītajam un grozītajam Nicas 1957. gada 15. jūnija nolīgumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (turpmāk tekstā – “Nicas nolīgums”), kā arī attiecībā uz pakalpojumiem, kas ietilpst šī nolīguma 35., 39., 40. un 42. klasē.

- 11 Norādītās preces bija tādas plaša patēriņā preces kā pārtikas produkti, dzērieni, apģērbi, ķermeņa higiēnas preces un tīrīšanas līdzekļi, kā arī tādas profesionāliem lietotājiem paredzētas preces kā lauksaimniecībai un rūpniecībai paredzētas preces.
- 12 Norādītie pakalpojumi atbilda šādam aprakstam:
- 35. klase: “reklāma”;
 - 39. klase: “pārvadājumi; preču iesaiņošana un uzglabāšana”;
 - 40. klase: “materiālu apstrāde; iesaiņošanas materiālu otrreizēja pārstrāde”;
 - 42. klase: “atkritumu izvešana; datorprogrammu veidošana datu apstrādei”.
- 13 Atbilstoši noteikumiem, kas reglamentē [preču zīmes] izmantošanu un kas pievienoti reģistrācijas pieteikumam, attiecīgā preču zīme ir izveidota, “lai patērētājiem un komersantiem ļautu atpazīt iepakojumus, kuri ietilpst [*DGP* pārstrādes sistēmā] un attiecībā uz kuriem ir ieviesti sistēmas finansēšanas maksājumi, kā arī šādi ir iepakotas preces, un lai nošķirtu tos no citiem iepakojumiem un precēm [...]”.
- 14 Apstrīdētā preču zīme tika reģistrēta 1999. gada 19. jūlijā. Vēlāk šī reģistrācija tika pagarināta.
- 15 2012. gada 2. novembrī *Halston Properties* – saskaņā ar Slovākijas tiesībām dibināta sabiedrība –, pamatojoties uz Regulas Nr. 207/2009 51. panta 1. punkta a) apakšpunktu, iesniedza pieteikumu par šīs preču zīmes daļēju atcelšanu, pamatojot šo pieteikumu ar to, ka minētā preču zīme neesot tikusi faktiski izmantota saistībā ar precēm, attiecībā uz kurām tā ir reģistrēta.
- 16 Ar 2015. gada 26. maija lēmumu *EUIPO* Anulēšanas nodaļa daļēji apmierināja šo pieteikumu. Tā atzina *DGP* ar attiecīgo preču zīmi piešķirtās tiesības par atceltām no 2012. gada 2. novembra saistībā ar visām precēm, attiecībā uz kurām tā ir tikusi reģistrēta, izņemot preces, kuras veido iepakojumi.
- 17 2015. gada 8. jūlijā *DGP* par šo anulēšanas nodaļas lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību.
- 18 Ar apstrīdēto lēmumu *EUIPO* Apelācijas piektā padome noraidīja šo apelācijas sūdzību.
- 19 Šī apelācijas padome uzskatīja, ka *DGP* nebija iesniegusi pierādījumus, ka attiecīgā preču zīme ir tikusi izmantota atbilstoši tās pamata funkcijai, proti, garantēt to preču izcelsmes identitāti, saistībā ar kurām tā ir tikusi reģistrēta. Vidusmēra Savienības patērētājs attiecīgo preču zīmi neuztverot kā šo preču izcelsmes norādi, bet gan asociē šo preču zīmi ar to uzņēmumu ekoloģisko rīcību, kas ir *DGP* pārstrādes sistēmas dalībnieki.
- 20 Pat ja iepakojums un prece pārdošanas brīdī šķietami veido vienu vienību, tomēr minētais patērētājs uztverot šo preču zīmi vienīgi kā norādi uz faktu, ka šo uzņēmumu preču iepakojumi var tikt savākti un reģenerēti atbilstoši šai sistēmai. Minētās preču zīmes izmantošanas mērķis nebija radīt vai saglabāt pašu preču noietu.

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 21 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 28. aprīlī, *DGP* cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu un piespriest *EUIPO* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 22 Savas prasības pamatojumam *DGP* izvirzīja vienu vienīgu pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 66. pantu, pārkāpumu, norādot ka attiecīgā preču zīme tika izmantota ne tikai saistībā ar pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem tā ir tikusi reģistrēta, bet arī attiecībā uz šajā reģistrācijā norādītajām precēm.
- 23 *DGP* it īpaši uzsvēra, ka šī preču zīme ir izvietota uz iepakojumiem, kuri ar iepakoto preci veido vienu un to pašu pārdošanas vienību. Minētās preču zīmes izmantotāji esot nevis iepakojumu piegādātāji, bet gan preču ražotāji vai izplatītāji. Attiecīgā preču zīme norādot, ka šo preču izcelsme esot no uzņēmumiem, kuri esot apņēmušies, ka iepakojumi tiek apstrādāti atbilstoši *DGP* sistēmai. Turklāt, tā kā sabiedrība šo preču zīmi asociējot ar minēto ražotāju un izplatītāju ekoloģisko rīcību, tā norādot uz preču nemateriālu īpašību.
- 24 Vispārējā tiesa šo prasību noraidīja.
- 25 Vispirms ir jāizklāsta kritēriji, kurus ņemot vērā, ir jānovērtē, vai attiecīgā preču zīme ir tikusi faktiski izmantota.
- 26 Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 26. punktā uzskatīja, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka “preču zīme ir faktiski izmantota, ja tā lietota atbilstoši tās pamata funkcijai, proti, garantēt to preču [un] pakalpojumu identitāti, attiecībā uz ko tā ir reģistrēta, lai radītu vai saglabātu šo preču [un] pakalpojumu noietu, izslēdzot simboliska rakstura izmantošanu, kuras vienīgais mērķis ir saglabāt ar preču zīmi piešķirtās tiesības”, un ka “tāpat Eiropas Savienības kolektīvās preču zīmes pamata funkcija ir nošķirt apvienības, kas ir [šīs preču zīmes] īpašniece, locekļu preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem”.
- 27 Šī sprieduma 27.–29. punktā Vispārējā tiesa atgādināja, ka preču zīmes faktiskas izmantošanas rakstura vērtējumu ir jāveido visaptverošam vērtējumam, kurā ir ņemti vērā visi konkrētajā lietā nozīmīgie faktori, piemēram, ar preču zīmi aptverto preču vai pakalpojumu raksturs un izmantošana, ko attiecīgajā ekonomiskajā sektorā uzskata par pamatotu, lai radītu vai saglabātu tirgus daļas.
- 28 Turpinājumā pārsūdzētā sprieduma 33. punktā atzīstot, ka, tā kā apstrīdētā preču zīme ir tikusi faktiski izmantota kā kolektīva preču zīme daudzās Savienības dalībvalstīs uz preču iepakojumiem, Vispārējā tiesa tāpat kā Apelācijas padome uzskatīja, ka šīs preču zīmes faktiskā izmantošana uz iepakojumiem nesniedz pierādījumu par faktisku izmantošanu saistībā ar precēm.
- 29 Šī sprieduma 36. punktā Vispārējā tiesa precizēja, ka konkrēto sabiedrības daļu izskatāmajā lietā veido galvenokārt plaša sabiedrība, un minētā sprieduma 38. punktā tā konstatēja, ka šī sabiedrība attiecīgo preču zīmi identificēja kā norādi, ka šie iepakojumi var tikt savākti un reģenerēti atbilstoši noteiktai sistēmai.
- 30 Šī paša sprieduma nākamajos punktos Vispārējā tiesa uzskatīja, ka attiecīgā preču zīme turpretī nenorāda uz preču izcelsmi.
- 31 Šajā ziņā tā pārsūdzētā sprieduma 41. punktā izklāstīja, ka “ir gan taisnība, ka [attiecīgā] preču zīme saskaņā ar tās kolektīvās preču zīmes funkciju norāda uz to, ka [...] preču ražotājs vai izplatītājs ir pievienojies [*DGP*] licenču līgumu sistēmai un līdz ar to vērš uzmanību uz noteiktu šī uzņēmuma [videi draudzīgo] rīcību”. Tomēr konkrētā sabiedrības daļa spējot atšķirt preču zīmi, kura norāda uz preces komercizcelsmi, no preču zīmes, kura norāda uz iepakojuma atkritumu reģenerēšanu. Turklāt būtu jāņem vērā tas, ka “pašas preces regulāri tiek apzīmētas ar preču zīmēm, kas pieder dažādām sabiedrībām”.
- 32 Šī sprieduma 42. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka “[attiecīgās] preču zīmes kā kolektīvas preču zīmes, kuru apzīmē apvienības dalībnieku preces, izmantošanu, lai nošķirtu preces, kuru izcelsme ir no uzņēmuma, kas nepiedalās šajā apvienībā, konkrētā sabiedrības daļa uztvertu kā izmantošanu attiecībā

uz iepakojumu. [...] Uzņēmuma [videi draudzīgo] rīcību tā piederības [DGP] licences liguma sistēmai dēļ konkrētā sabiedrības daļa asociēs ar iepakojuma ekoloģiskas pārstrādes iespēju, nevis ar pašas iepakotās tādas preces šādu pārstrādi, kas var izrādīties ekoloģiskai pārstrādei nepiemērota”.

- 33 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 44. un 45. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka attiecīgās preču zīmes izmantošanas mērķis nebija radīt vai saglabāt preču noietu. Patērētājs preču zīmi atpazīstot vienīgi kā norādi uz to, ka iepakojums, pateicoties preces ražotāja vai izplatītāja maksājumiem, tiks apglabāts un reģenerēts, ja šis patērētājs šo iepakojumu nogādās uz tuvumā esošo savākšanas vietu. Līdz ar to minētās preču zīmes izvietošana uz preces iepakojuma nozīmējot vienīgi to, ka šīs preces ražotājs vai izplatītājs rīkojas atbilstoši Savienības tiesību aktos paredzētajai prasībai, saskaņā ar kuru uzņēmumu pienākums ir veikt iepakojuma atkritumu reģenerāciju. Vispārējās tiesas ieskatā, arī mazticamajā gadījumā, kad patērētājs savu preces pirkuma izvēli izdarītu, pamatojoties vienīgi uz iepakojuma īpašību, šī preču zīme neradītu vai nesaglabātu noietu attiecībā uz šo preci, bet gan vienīgi attiecībā uz tās iepakojumu.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 34 *DGP* prasījumi Tiesai ir šādi:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- taisīt galīgo spriedumu, apmierinot pirmajā instancē izvirzītos prasījumus, vai pakārtoti nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējai tiesai un
- piespriest *EUIPO* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 35 *EUIPO* prasījumi Tiesai ir šādi:

- apelācijas sūdzību noraidīt un
- piespriest *DGP* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 36 Apelācijas sūdzības pamatojumā *DGP* būtībā izvirza vienu pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar šīs pašas regulas 66. pantu, pārkāpumu.

Lietas dalībniekus argumenti

- 37 *DGP* ieskatā, Vispārējā tiesa nav ievērojusi no Tiesas judikatūras izrietošo jēdziena “faktiska izmantošana” interpretāciju Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē un nav pareizi ņēmusi vērā šīs regulas 66. pantā norādītās Eiropas Savienības kolektīvo preču zīmju īpašības. Līdz ar to pārsūdzētajā spriedumā ir pieļautas tiesību kļūdas.
- 38 *DGP* it īpaši norāda, ka, lai gan Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 41. un 42. punktā konstatēja faktu, ka attiecīgās preču zīmes izmantošana konkrētai sabiedrības daļai norāda uz to, ka visu preču, uz kuru iepakojuma ir izvietota šī preču zīme, izcelsme ir no uzņēmumiem, kas ir pievienojušies *DGP* sistēmai, un ka šī izmantošana atspoguļo kopēju šo uzņēmumu videi draudzīgo rīcību, tā šo faktu ir uzskatījusi par nenozīmīgu.

- 39 Tā kā Vispārējā tiesa no sava šīs preču zīmes “faktiskās izmantošanas” pastāvēšanas vērtējuma ir izslēgusi pierādījumus, kas attiecas uz to preču tirdzniecību, saistībā ar kurām attiecīgā preču zīme ir reģistrēta, tā šo vērtējumu neesot balstījusi uz Eiropas Savienības kolektīvo preču zīmju pamata funkciju. Līdz ar to šī tiesību kļūda lika uzskatīt, ka attiecīgās preču zīmes izmantošana nebija vērsta uz precēm, saistībā ar kurām tā ir tikusi reģistrēta, bet gan vienīgi uz to iepakojumu, lai gan nebija strīda par to, ka attiecīgās preču zīmes lietotāji tirgo preces un nav iepakojuma materiālu ražotāji vai izplatītāji.
- 40 *DGP* ieskatā, preču zīmju tiesību jomā preces un to iepakojums, tā kā tie tirdzniecībā tiek piedāvāti kā viena un tā pati vienība, būtu vērtējami kopā. Vērtējums, kuru ir veikusi Vispārējā tiesa, ir balstīts uz pretēju nostāju, kura, nepiemērojot atbilstošos vērtēšanas kritērijus, pārsūdzētā sprieduma 44. un 45. punktā lika uzskatīt, ka attiecīgās kolektīvās preču zīmes izmantošana neietilpst apvienības, kura ir šīs preču zīmes īpašniece, dalībnieku preču noieta radīšanas vai saglabāšanas mērķi.
- 41 Vispārējās tiesas pārsūdzētajā spriedumā saistībā ar faktiskās izmantošanas pastāvēšanas vērtējuma kritērijiem pieļautās kļūdas vēl vairāk izceļoties to iemeslu dēļ, kas ietverti šī sprieduma 41. punktā, saskaņā ar kuru minētās preces “regulāri tiek apzīmētas ar preču zīmēm, kas pieder dažādām sabiedrībām”. Šai ziņā *DGP* norāda, ka ir ierasti, ka kolektīvā preču zīme tiek izmantota attiecībā uz dažādu uzņēmumu precēm un esot acīmredzami, ka tie izvieto individuālas preču zīmes uz to precēm vai to iepakojumiem. Šī vienlaicīgā kolektīvās preču zīmes un individuālo preču zīmju izmantošana nekādi neesot norāde uz kolektīvās preču zīmes faktiskas izmantošanas neesamību.
- 42 *EUIPO* uzskata, ka vienīgais pamats, ciktāl tas nav nepieņemams, katrā ziņā esot nepamatots.
- 43 Lai varētu tikt konstatēts, ka kolektīvā preču zīme ir “faktiski izmantota” attiecībā uz precēm, saistībā ar kurām tā ir reģistrēta, ir nepieciešams, lai šī preču zīme tiktu izmantota “kā” kolektīvā preču zīme attiecībā uz šīm precēm.
- 44 No tā izrietot, ka neesot pietiekami, ka attiecīgā preču zīme ir tikusi izmantota jebkādā saistībā ar precēm, attiecībā uz kurām tā ir reģistrēta. *EUIPO* ieskatā, gluži pretēji starp kolektīvo preču zīmi un aptvertajām precēm esot jābūt objektīvai un pietiekami konkrētai saiknei. Ja šādas saiknes nav, būtu jāsecina, ka kolektīvā preču zīme netiek izmantota atbilstoši tās pamata funkcijai, kas ir nošķirt apvienības, kura ir [šīs preču zīmes] īpašniece, dalībnieku preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem.
- 45 Izskatāmajā lietā šādas saiknes neesot. Ražotāju un izplatītāju piederība *DGP* sistēmai attiecās vienīgi uz iepakojumu, proti, preču iepakojumu, nevis pašām precēm. Tas, ka prece un tās iepakojums ir viena tirdzniecības vienība, neko nemainot.
- 46 Tātad Vispārējā tiesa pamatoti esot nospriedusi, ka attiecīgās preču zīmes izmantošana sniedz konkrētajai sabiedrības daļai norādes attiecībā uz iepakojumu, nevis attiecībā uz iepakoto preci.
- 47 *DGP* arguments par individuālo un kolektīvo preču zīmju vienlaicīgo izmantošanu esot nenožīmīgs. Šajā ziņā *EUIPO* norāda, ka neatkarīgi no šāda apstākļa pastāvēšanas esot jāpierāda kolektīvās preču zīmes faktiskā izmantošana attiecībā uz precēm, saistībā ar kurām tā ir reģistrēta.
- 48 *EUIPO* arī piekrit arī Vispārējās tiesas vērtējumam jautājumā par to, vai attiecīgās preču zīmes izmantošana ir varējusi radīt vai saglabāt to preču noieta, saistībā ar kurām attiecīgā preču zīme ir tikusi reģistrēta. Šajā ziņā tas norāda, ka prasība, kas saistīta ar preču noieta radīšanas vai saglabāšanas mērķi, ir piemērojama gan kolektīvajām preču zīmēm, gan individuālajām preču zīmēm. Šajā gadījumā attiecīgās preču zīmes izvietojumam uz preču iepakojuma nevarot būt nozīmes patērētāja pirkuma lēmumā vienīgi iepakojuma dēļ. Tas pierādot, ka šīs preču zīmes izmantošanas mērķis nav radīt vai saglabāt preču noieta.

Tiesas vērtējums

- 49 Ja Regulas Nr. 207/2009 67.–74. pantā nav paredzēts pretējs noteikums, šīs regulas 15. un 51. pants saskaņā ar šīs pašas regulas 66. panta 3. punktu ir daļa no minētās regulas noteikumiem, kas piemērojami Eiropas Savienības kolektīvajām zīmēm.
- 50 Līdz ar to atbilstoši minētajam 15. un 51. pantam šādas preču zīmes īpašnieka ar [preču zīmi] piešķirtās tiesības tiek atceltas, ja nepārtrauktā piecu gadu ilgā laikposmā preču zīme nav tikusi faktiski izmantota Savienībā saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem tā ir reģistrēta, un nav pamatotu iemeslu tās neizmantošanai. Ja šīs tiesību atcelšana iemesls pastāv tikai attiecībā uz daļu no precēm vai pakalpojumiem, [īpašnieka tiesības] tiek atceltas attiecībā uz konkrētajām precēm vai pakalpojumiem.
- 51 Lai gan Vispārējās tiesas konstatējumiem par preču zīmes izmantošanu ir faktiskas raksturs un tie tāpat, izņemot faktu sagrozišanas gadījumu, nevar tikt apstrīdēti apelācijas sūdzības ietvaros, apelācijas sūdzības pamats, kas attiecas uz Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta pārkāpumu, tomēr ir pieņemams, ja tas attiecas uz kritērijiem, atbilstoši kuriem Vispārējai tiesai ir jāizvērtē faktiskas izmantošanas esamība šīs tiesību normas izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 11. oktobris, *EUIPO/Cactus*, C-501/15 P, EU:C:2017:750, 64. punkts). Tas tā ir šajā gadījumā, jo vienīgais pamats attiecas uz kritērijiem, kurus ņemot vērā, ir jāizvērtē Eiropas Savienības kolektīvas preču zīmes faktiskas izmantošanas esamība šīs tiesību normas izpratnē, ievērojot šāda veida preču zīmes īpašības.
- 52 Par lietas būtību ir jāatgādina, ka atbilstoši Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 26. punktā uzsvērtajam Eiropas Savienības kolektīvās preču zīmes pamata funkcija ir nošķirt apvienības, kas ir [šīs preču zīmes] īpašniece, locekļu preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem (spriedums, 2017. gada 20. septembris, *The Tea Board/EUIPO*, no C-673/15 P līdz C-676/15 P, EU:C:2017:702, 63. punkts).
- 53 Tādējādi atšķirībā no individuālas preču zīmes kolektīvas preču zīmes funkcija nav patērētājiem norādīt to preču vai pakalpojumu “izcelsmes identitāti”, saistībā ar kuriem tā ir reģistrēta, jo šāda funkcija, kuras mērķis ir patērētājiem garantēt, ka attiecīgās preces ir ražotas vai pakalpojumus sniedz ar tāda vienota uzņēmuma kontroli, kuru var uzskatīt par atbildīgu par to kvalitāti, ir individuālām preču zīmēm (it īpaši skat. spriedumu, 2017. gada 8. jūnijs, *W. F. Gözze Frottierweberei un Gözze*, C-689/15, EU:C:2017:434, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 207/2009 66. pantā nekādi nav prasīts, ka ražotāji, izgatavotāji, pakalpojumu sniedzēji vai komersanti, kas ir piederīgi apvienībai, kura ir Eiropas Savienības kolektīvās preču zīmes īpašniece, ietilpst vienā un tajā pašā sabiedrību grupā, kas ražo vai piegādā preces vai pakalpojumus ar vienotu kontroli. Šai regulai nav pretrunā tas, ka šādas apvienības dalībnieki ir konkurenti, no kuriem katrs izmanto kolektīvo preču zīmi, kas norāda, ka tā tie pievienojusies minētajai apvienībai, no vienas puses, un individuālu preču zīmi, kas norāda savu preču vai pakalpojumu izcelsmes identitāti, no otras puses.
- 55 No pārsūdzētā sprieduma 26. punktā atgādinātās Tiesas judikatūras arī izriet, ka preču zīme ir faktiski izmantota, ja tā izmantota atbilstoši tās pamata funkcijai, lai radītu vai saglabātu noietu precēm un pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem tā ir reģistrēta (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2003. gada 11. marts, *Ansul*, C-40/01, EU:C:2003:145, 43. punkts, un 2019. gada 3. jūlijs, *Viridis Pharmaceutical/EUIPO*, C-668/17 P, EU:C:2019:557, 38. punkts).
- 56 Šī judikatūra *mutatis mutandis* ir piemērojama Eiropas Savienības kolektīvajām preču zīmēm. Proti, šīs preču zīmes, tāpat kā individuālas preču zīmes, ir [izmantotas] komercdarbībā. Tātad to izmantošanai, lai to varētu kvalificēt par “faktisku” Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē, ir faktiski jāietilpst attiecīgo uzņēmumu mērķī radīt vai saglabāt savu preču vai pakalpojumu noietu.

- 57 No tā izriet, ka Eiropas Savienības kolektīvā preču zīme ir faktiski izmantota, ja tā tiek izmantota atbilstoši tās pamata funkcijai, proti, nošķirt apvienības, kas ir šīs preču zīmes īpašniece, dalībnieku preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem, lai radītu vai saglabātu šo preču un pakalpojumu noietu.
- 58 Konkrētāk, šādas preču zīmes izmantošana tiek veikta atbilstoši tās pamata funkcijai, sākot no brīža, kad tā ļauj patērētājam saprast, ka attiecīgās preces vai pakalpojumi ir no uzņēmumiem, kuri ir pievienojušies apvienībai, kas ir preču zīmes īpašniece, un tādējādi atšķirt šīs preces vai pakalpojumus no tiem, kuru izcelsme ir no uzņēmumiem, kuri nav tai pievienojušies.
- 59 Pārsūdzētā sprieduma 41. punktā Vispārējā tiesa atzina, ka attiecīgā preču zīme atbilstoši tās funkcijai kā kolektīva preču zīmei norāda uz faktu, ka strīdus preču ražotājs vai izplatītājs ir daļa no apelācijas sūdzības iesniedzējas licences līguma sistēmas.
- 60 No tā izriet, ka šāda kolektīva preču zīme tiek izmantota atbilstoši tās pamata funkcijai, turklāt šo secinājumu nevar apstrīdēt, ņemot vērā šī sprieduma 54. punktā izklāstīto, ka ar pārsūdzētā sprieduma 41. punktā ietvertu apgalvojumu, saskaņā ar kuru konkrētā sabiedrības daļa ļoti labi var nošķirt preču zīmi, kura norāda uz preces komerciālo izcelsmi, un preču zīmi, kura norāda uz pašas preces iepakojuma reģenerāciju.
- 61 Protams, pārsūdzētā sprieduma 44. punktā Vispārējā tiesa arī norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav izdevies pierādīt, ka attiecīgās preču zīmes izmantošanas mērķis ir radīt vai saglabāt strīdus preču noietu, kā rezultātā nevarēja pastāvēt tās faktiska izmantošana saistībā ar šīm precēm.
- 62 Tomēr, lai noteiktu, vai šī prasība ir izpildīta, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāpārbauda, vai attiecīgā preču zīme faktiski tiek izmantota attiecīgo preču vai pakalpojumu “tirgū”. Šis vērtējums būtu jāveic, it īpaši izvērtējot izmantošanu, ko attiecīgajā ekonomiskajā nozarē uzskata par pamatotu, lai saglabātu vai radītu tirgus daļas par labu ar preču zīmi aptvertajām precēm vai pakalpojumiem, šo preču vai pakalpojumu raksturu, tirgus raksturojumu, kā arī preču zīmes izmantošanas apjomu un biežumu (skat. it īpaši spriedumus, 2003. gada 11. marts, *Ansul*, C-40/01, EU:C:2003:145, 37. un 43. punkts, kā arī 2019. gada 3. jūlijs, *Viridis Pharmaceutical/EUIPO*, C-668/17 P, EU:C:2019:557, 39. un 41. punkts).
- 63 Lai gan Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 27. punktā patiešām ir minējusi šos kritērijus, tomēr ir jākonstatē, ka tā vēlāk nav tos piemērojusi izskatāmajā lietā.
- 64 Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 3. un 41. punkta, Vispārējā tiesā bija skaidrs, ka attiecīgā preču zīme ir reģistrēta attiecībā uz ļoti dažādām precēm, kuras izriet no plašā preču kategoriju klāsta, kas ietilpst 1.–34. klasē Nicas nolīguma izpratnē, un ka šādi norādītās preces tiek iepakotas brīdī, kad tās tiek nodotas pārdošanā. Tāpat nav strīda par to, ka šie iepakojumi pēc tam, kad patērētājs ir izpakojis vai lietojis preci, kļūst par atkritumiem.
- 65 Vispārējā tiesa šī sprieduma 41. un 42. punktā turklāt konstatēja, ka konkrētā sabiedrības daļa faktiski uztver attiecīgās preču zīmes izmantošanu kā tādu, kas norāda uz to, ka attiecīgo preču ražotāji un izplatītāji ir pievienojušies *DGP* izveidotajai kopējai ekoloģiskās apstrādes sistēmai un ka šī sistēma ļauj patērētājam šo preču iegādes gadījumā izvest iepakojumu uz tuvumā esošo atkritumu savākšanas punktu to apglabāšanas un reģenerācijas nolūkā. Vispārējā tiesa minētā sprieduma 44. punktā arī uzskatīja, ka, šādi rīkojoties, minētie ražotāji un izplatītāji ievēro tiem atbilstoši Savienības tiesībām uzlikto pienākumu veicināt preču iepakojuma atkritumu reģenerāciju.

- 66 Izdarot šādu secinājumu, ka uzņēmumi, kas ir pievienojušies *DGP* sistēmai, faktiski norāda ar attiecīgās preču zīmes izvietojumu uz to preču iepakojumiem, kurā iepakojuma atkritumu savākšanas un reģenerācijas sistēmā tie piedalās kā ražotāji un izplatītāji, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 44. un 45. punktā ir nospriedusi, ka netika pierādīts, ka attiecīgās preču zīmes izmantošana faktiski atbilst šo uzņēmumu mērķim radīt vai saglabāt savu preču noietu.
- 67 Saskaņā ar šī sprieduma 62. punktā atgādinātajā Tiesas judikatūrā minētajiem vērtējuma kritērijiem Vispārējai tiesai pirms šī secinājuma izdarīšanas un lemlēmšanas par labu par attiecīgās preču zīmes īpašnieka tiesību atcelšanai gandrīz attiecībā uz visām precēm, saistībā ar kurām tā ir reģistrēta, bija jāpārbauda, vai izskatāmajā lietā pienācīgi pierādītā izmantošana, proti, attiecīgās preču zīmes izvietojuma uz to uzņēmumu preču iepakojuma, kas ir pievienojušies *DGP* sistēmai, attiecīgajās ekonomikas nozarēs ir uzskatāma par pamatotu, lai saglabātu vai radītu tirgus daļas par labu precēm.
- 68 Šādas pārbaudes, kurai bija jāattiecas arī uz attiecīgo preču raksturu un to tirgu raksturīgajām iezīmēm, kuros tās ir piedāvātas pārdošanā, pārsūdzētajā spriedumā nav. Protams, Vispārējā tiesa konstatēja, ka patērētājs saprot, ka *DGP* sistēma attiecas uz produktu iepakojuma savākšanu un reģenerāciju tuvumā esošās vietās, nevis uz pašu preču savākšanu un reģenerāciju, bet nav pienācīgi izvērtējusi, vai, nododot preces pārdošanā, norāde patērētājam uz šādas iepakojuma savākšanas un ekoloģiskās apglabāšanas tuvumā esošā vietā nodrošināšanas sistēmu, konkrētās ekonomikas nozarēs vai dažās no tām šķiet pamatota, lai saglabātu vai radītu tirgus daļas par labu precēm.
- 69 Kaut arī šajā ziņā nevar tikt sagaidīts, ka Vispārējā tiesa veiktu šo pārbaudi atsevišķi attiecībā uz katru no detalizētiem preču aprakstiem, kas ietverti attiecīgās preču zīmes reģistrācijas aktā, tomēr ar šādu preču zīmi aptverto preču dažādības dēļ ir svarīgi veikt pārbaudi, kas nošķir dažādas preču kategorijas atkarībā no to rakstura un tirgus īpašībām un kas attiecībā uz katru no šīm preču kategorijām novērtē, vai attiecīgās preču zīmes izmantošana faktiski atbilst mērķim saglabāt vai radīt tirgus daļas.
- 70 Tādējādi dažas attiecīgās nozares ir saistītas ar plaša patēriņa precēm, piemēram, pārtikas produkti, dzērieni, higiēnas preces un tīrīšanas līdzekļi, kas ikdienā var radīt iepakojuma atkritumus, no kuriem patērētājam ir jāatbrīvojas. Līdz ar to nevar tikt izslēgts, ka ražotāja vai izplatītāja norāde uz šāda veida preču iepakojumu par dalību tuvumā esošas iepakojuma atkritumu savākšanas vietas un ekoloģiskas apstrādes sistēmā var ietekmēt patērētāju lēmumus par pirkumu un tādējādi veicināt ar šīm precēm saistītu tirgus daļu saglabāšanu vai radīšanu.
- 71 Pārsūdzētā sprieduma 45. punktā Vispārējā tiesa tikai vispārīgi un attiecībā uz visām strīdīgajām precēm ir apgalvojusi, ka, pat ja patērētāja izvēli ietekmē attiecīgās preces iepakojuma kvalitāte, attiecīgā preču zīme neradīs vai nesaglabās noietu salīdzinājumā ar citiem saimnieciskās darbības subjektiem saistībā ar iepakojumu, nevis attiecīgo preci. Šāda argumentācija nav pienācīgi balstīta uz šī sprieduma 62. punktā atgādinātajiem kritērijiem un turklāt pretrunīgi liek uzskatīt, ka pat gadījumā, ja attiecīgās preču zīmes izmantošana veicina preču, uz kuru iepakojuma šī preču zīme ir ievietota, iegādi, šī izmantošana ir jāuzskata par tādu, kas nav saistīta ar šo preču noietu tirgus saglabāšanu vai radīšanu.
- 72 Ir jānorāda arī, ka nepieciešamība, lai novērtētu, vai preču zīme ir faktiski izmantota, veikt vērtējumu, kurā ir pienācīgi ņemts vērā attiecīgo preču vai pakalpojumu raksturs, kā arī to attiecīgo tirgu iezīmes un kā rezultātā tiek nošķirtas vairāku veidu preces vai pakalpojumi, ja pēdējiem minētajiem ir būtiskas atšķirības, pienācīgi atspoguļo minētā vērtējuma būtiskumu. Proti, ar pēdējo minēto vērtējumu tiek noskaidrots, vai preču zīmes īpašnieka tiesības uz preču zīmi ir atceltas, un apstiprinošas atbildes gadījumā – attiecībā uz kādām precēm vai pakalpojumiem ir atzīta šo tiesību atcelšana.
- 73 Pēdējā minētajā kontekstā, protams, ir svarīgi, ka tiktu nodrošināta tādas izmantošanas prasības ievērošana, kas faktiski atbilst mērķim radīt vai saglabāt noietu precēm un pakalpojumiem, attiecībā uz kuriem preču zīme ir reģistrēta, lai šīs preču zīmes īpašnieks vairs netiktu nepamatoti aizsargāts saistībā

ar precēm vai pakalpojumiem, kuru tirdzniecība īsti nav tikusi veicināta ar šo preču zīmi. Tomēr ir tikpat svarīgi arī tas, ka preču zīmju īpašnieki un kolektīvas preču zīmes gadījumā tās dalībnieki pienācīgi aizsargātā veidā var izmantot savu apzīmējumu komercdarbībā.

- 74 Tā kā Vispārējā tiesa nav veikusi šī sprieduma 62. punktā atgādinātajā judikatūrā minēto pārbaudi, tā, piemērojot jēdzienu “faktiska izmantošana” Regulas Nr. 207/2009 15. panta 1. punkta izpratnē, ir pieļāvusi tiesību kļūdu.
- 75 Līdz ar to vienīgais apelācijas sūdzības pamats ir pamatots un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 76 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var taisīt galīgo spriedumu lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 77 Izskatāmajā lietā Tiesai ir nepieciešamā informācija, lai pieņemtu galīgo nolēmumu par pirmajā instancē celtās prasības vienīgo pamatu.
- 78 No apstrīdētā lēmuma, kura saturs ir izklāstīts šī sprieduma 19. un 20. punktā, izriet, ka EUIPO Apelācijas piektā padome ir balstījusies uz motīviem, kas būtībā atbilst tiem, kuri ietverti pārsūdzētajā spriedumā. Proti, Vispārējā tiesa būtībā pārņēma šīs apelācijas padomes argumentāciju. Kā izriet no šī sprieduma 74. punkta, šī argumentācija ir juridiski kļūdaina, jo tajā nav ievērota jēdziena “faktiska izmantošana” piemērojamība Regulas Nr. 207/2009 15. panta izpratnē.
- 79 Līdz ar to apstrīdētais lēmums ir jāatceļ.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 80 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taīsa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 81 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 82 Tā kā DGP ir prasījusi tikai piespriezt EUIPO atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un pēdējam minētajam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt DGP gan apelācijas tiesvedībā, gan tiesvedībā pirmajā instancē radušos tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 12. septembra spriedumu *Der Grüne Punkt/EUIPO – Halston Properties* (Apļa ar divām bultām attēls) (T-253/17, EU:T:2018:909).**
- 2) **Atcelt Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (EUIPO) Apelācijas piektās padomes 2017. gada 20. februāra lēmumu lietā R 1357/2015-5.**
- 3) **Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO) sedz savus, kā arī atlīdzina *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH* gan šajā apelācijas tiesvedībā, gan tiesvedībā pirmajā instancē radušos tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]